

TV-OVERVÅGNING

Marts 2008

JUSTITSMINISTERIET

DATATILSYNET

INDHOLDSFORTEGNELSE

OM PJECEEN

Hvilke love gælder for tv-overvågning?	4
Hvem fører tilsyn med tv-overvågning?	4

KORT OM TV-OVERVÅGNINGSLOVEN OG PERSONDATALOVEN

Hvad omfatter tv-overvågningsloven?	5
Hvad omfatter persondataloven?	5
Hvad er tv-overvågning?	6

TV-OVERVÅGNINGSLOVENS AFGRÆNSNING

Privates overvågning af områder, der benyttes til almindelig færdsel	8
Visse erhvervsdrivendes overvågning af egne indgange og direkte tilknyttede arealer	10
Særligt for offentlige myndigheder	13

REGLER SOM SKAL BESKYTTE PRIVATLIVET

Krav om skiltning	14
Tv-overvågning af arbejdspladser	15
Opbevaring og sletning af optagelser	17
Datasikkerhed ved tv-overvågning	17
Begrænset adgang til videregivelse af optagelser	17

LYDOPTAGELSE

Hvad gælder for lydoptagelse?	18
-------------------------------------	----

STRAF	19
-------------	----

OM PJECEEN

Den 1. juli 2007 er der trådt nye regler om tv-overvågning i kraft.

For at informere om reglerne om tv-overvågning har Justitsministeriet og Datatilsynet udformet denne pjece. Pjecen kan findes på Justitsministeriets (www.jm.dk) og Datatilsynets hjemmesider (www.datatilsynet.dk).

Tv-overvågningsloven kan findes i Retsinformation (www.retsinfo.dk) som lovbekendtgørelse nr. 1190 af 11. oktober 2007.

Persondataloven (lov nr. 429 af 31. maj 2000 med senere ændringer) kan findes på Datatilsynets hjemmeside.

Denne pjece beskriver i hovedtræk, hvilke regler der gælder ved tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed.

Når det drejer sig om tv-overvågning med andre formål end kriminalitetsforebyggelse, kan der være særlige forhold, man skal være opmærksom på. Det anbefales, at man retter henvendelse til Datatilsynet.

Personer, der gerne vil vide mere om deres rettigheder, kan læse mere på Datatilsynets hjemmeside.

HVILKE LOVE GÆLDER FOR TV-OVERVÅGNING?

TV-OVERVÅGNINGSLOVEN

Tv-overvågningsloven regulerer først og fremmest, hvilke områder private virksomheder og private borgere må tv-overvåge.

PERSONDATALOVEN

Den behandling af personoplysninger, som en tv-overvågning indebærer, er ligesom anden behandling af personoplysninger reguleret i persondataloven. Persondataloven gælder både for virksomheder og offentlige myndigheder.

ANDRE LOVE OG REGLER

En række andre regelsæt skal efter omstændighederne også iagttages. Det gælder f.eks.

- straffeloven – se særligt lovens § 232, § 263, stk. 1, nr. 3, og § 264 a
- forvaltningsloven og almindelige forvaltningsretlige principper
- arbejdsretlige regler og principper.

HVEM FØRER TILSYN MED TV-OVERVÅGNING?

TV-OVERVÅGNINGSLOVEN

Hvis man mener, at der er tale om overtrædelse af tv-overvågningslovens regler, kan henvendelse ske til politiet.

PERSONDATALOVEN

Datatilsynet er den centrale uafhængige myndighed, der

- rådgiver om registrering, videregivelse og anden behandling af personoplysninger
- fører tilsyn med, at myndigheder, virksomheder og andre dataansvarlige overholder persondataloven.

Datatilsynets adresse er: Datatilsynet, Borgergade 28, 5. sal, 1300 København K. Tlf. 33 19 32 00

KORT OM TV-OVERVÅGNINGSLOVEN OG PERSON-DATALOVEN

Regler om, hvor private må foretage tv-overvågning. Skiltkrav for både offentlige myndigheder og private

Som hovedregel forbud mod overvågning af områder med almindelig færdsel

Tv-overvågning af personer på et ikke frit tilgængeligt sted

Regler om enhver form for behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning

HVAD OMFATTER TV-OVERVÅGNINGSLOVEN?

Tv-overvågningsloven indeholder regler om:

- Privates overvågning af områder, der benyttes til almindelig færdsel.
- Oplysningspligt ved privates eller offentlige myndigheders tv-overvågning af steder eller lokaler, hvor der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser.

Tv-overvågningsloven indeholder bl.a. et forbud mod privates tv-overvågning af områder, der benyttes til almindelig færdsel. For andre områder regulerer loven derimod ikke, hvornår tv-overvågning er tilladt. For sådanne områder har tv-overvågningsloven kun betydning for, om der er pligt til at oplyse om, at der sker tv-overvågning.

Straffelovens § 264 a forbyder **uberettiget** tv-overvågning af personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted. Dette forbud har bl.a. betydning for kontorer, der ikke er åbne for publikum, butikkers baglokaler, lagerrum mv. Forbuddet gælder også i private hjem. Tv-overvågning af personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted, vil i almindelighed være **uberettiget**, hvis der ikke er givet samtykke af den person, der overvåges, eller af den, der har rådighed over det pågældende sted.

HVAD OMFATTER PERSONDATALOVEN?

Persondataloven gælder for enhver form for behandling af personoplysninger (billeder) i forbindelse med tv-overvågning.

Persondataloven gælder både for offentlige myndigheder og private virksomheder mv.

Persondataloven gælder ikke for private personer, der foretager tv-overvågning som en aktivitet af rent privat karakter.

Eksempel 1

Efter gentagne indbrud vil en familie for at få billeder af tyvene sætte kameraer op i haven og i indkørslen til deres parcelhus.

Tv-overvågningen er lovlig, da der ikke er tale om områder, som benyttes til almindelig færdsel. Kameraerne skal sættes op, så de ikke filmer uden for grunden, f.eks. fortovet. Familiens opbevaring af optagelserne er undtaget fra persondatalovens regler.

Grundlæggende krav til databehandling	Persondatalovens regler indebærer, at behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning kun kan ske, hvis lovens grundlæggende principper om god databehandlingskik, saglighed og proportionalitet er opfyldt. Reglerne indebærer også, at oplysningerne ikke må misbruges, f.eks. ved at uvedkommende får dem at se.
God databehandlingskik og sagligt formål	<p>Tv-overvågning skal være rimelig og lovlig. Optagelserne må kun bruges til saglige formål. Det er f.eks. sagligt at gennemse optagelserne for at afsløre en indbrudstyv.</p> <p>Kravet om saglighed indebærer, at der i forbindelse med tv-overvågning f.eks. i et storcenter af hensyn til kriminalitetsbekæmpelse ikke må zoomes ind for at iagttage personer, hvis det ikke sker af hensyn til det saglige formål (kriminalitetsbekæmpelse), der begrundet tv-overvågningen.</p>
Proportionalitet	<p>Kravet om proportionalitet indebærer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • at det først må overvejes, om det ønskede formål kan nås med mindre indgribende midler end tv-overvågning • at tv-overvågning kun bør finde sted, hvis der er tungtvejende grunde til det • at tv-overvågning skal gennemføres, så den virker mindst muligt integritetskrænkende for den almindelige borger • at tv-overvågning normalt bør begrænses mest muligt, så der f.eks. ikke sker overvågning hele døgnet, hvis det ikke er nødvendigt.
Definition af tv-overvågning	<p>HVAD ER TV-OVERVÅGNING?</p> <p>Tv-overvågning er i tv-overvågningsloven defineret som:</p> <ul style="list-style-type: none"> • overvågning af personer • der sker vedvarende eller gentages regelmæssigt • ved hjælp af et fjernbetjent eller automatisk virkende kamera. <p>Alle tre betingelser skal være opfyldt, for at tv-overvågningsloven gælder. Loven gælder, uanset om billederne bliver optaget/lagret eller ej.</p>
Kun overvågning af personer	Der skal være tale om overvågning af personer. Dette omfatter også tilfælde, hvor der kun mere tilfældigt kommer personer ind i billedfeltet. Tv-overvågning af f.eks. en maskine eller et teknisk anlæg eller af dyr anses derimod ikke som tv-overvågning, hvis der ikke kommer personer ind i billedfeltet.

Kun vedvarende og regelmæssigt gentagen overvågning

Overvågningen skal være vedvarende eller gentages regelmæssigt. Det vil også være tilfældet, hvis kameraet kun aktiveres, når der kommer en person ind i billedfeltet. Hvis tv-overvågning kun sker med lange, uregelmæssige mellemrum og uden sammenhæng med, om der befinder sig en person i billedfeltet, vil der ikke være tale om tv-overvågning. Der vil heller ikke være tale om tv-overvågning, hvis kameraet kun aktiveres f.eks. ved tryk på en særlig alarmknap.

Kun automatisk/fjernbetjent overvågning

Overvågningen skal ske ved hjælp af et fjernbetjent eller automatisk virkende kamera. Overvågning ved hjælp af et kamera, som styres manuelt af en person, der befinder sig ved kameraet, anses ikke som tv-overvågning i forhold til tv-overvågningsloven.

Også tv-overvågning uden lagring er omfattet

Det er uden betydning, om billederne bliver optaget/lagret, eller om de f.eks. alene vises "live" på en eller flere skærme i et overvågningsrum eller på internettet. Reglerne om tv-overvågning gælder i begge tilfælde.

Persondataloven gælder som regel, selv om overvågningen ikke er omfattet af tv-overvågningsloven

Selv om overvågningen falder uden for begrebet "tv-overvågning" i tv-overvågningsloven, kan der være tale om behandling omfattet af persondataloven. Det gælder f.eks., hvis en virksomhed anvender et manuelt betjent digitalt kamera til at overvåge sine medarbejdere eller kunder.

Eksempel 2

En borger sætter et web-kamera op på sin ejendom. Kameraet tager hvert minut et billede af et havneområde og en offentlig vej. Borgeren lægger billederne på en hjemmeside, som opdateres regelmæssigt. På de billeder, der bliver bragt på hjemmesiden, er det muligt at genkende personer, der færdes på vejen og havneområdet.

Der er tale om tv-overvågning. Tv-overvågningen og videregivelsen af optagelserne (offentliggørelsen på internettet) er ulovlig.

Eksempel 3

En tankstation foretager tv-overvågning af pladsen omkring benzinstanderne. Dette er markeret ved tydelig skiltning.

Der er tale om tv-overvågning. Tv-overvågningen er lovlig. Persondatalovens regler om opbevaring og sletning af optagelserne skal overholdes.

TV-OVERVÅGNINGSLOVENS AFGRÆNSNING

PRIVATES OVERVÅGNING AF OMRÅDER, DER BENYTTES TIL ALMINDELIG FÆRDELSE

Forbud mod overvågning af gade og vej	Hovedreglen er, at private ikke må foretage tv-overvågning af gade, vej, plads eller lignende område, som benyttes til almindelig færdsel. Dette omfatter enhver offentlig eller privat gade, plads, vej, bro, tunnel, passage, sti, trappe eller lignende areal, der benyttes til almindelig færdsel af en eller flere færdselsarter (biler, cykler, fodgængere mv.).
Ikke forbud inde i butikker og på kontorer mv.	Tv-overvågningslovens forbud mod tv-overvågning omfatter ikke butikker, kontorer, befordringsmidler mv. Her gælder alene en oplysningspligt, jf. nærmere afsnittet om skiltning (s. 14). Der henvises desuden til afsnittet om tv-overvågning af arbejdspladser (s. 15).
Forbuddet gælder alle private – også private borgere	Forbuddet mod ”privates” tv-overvågning af områder, som benyttes til almindelig færdsel, gælder for både private enkeltpersoner og private juridiske personer, herunder f.eks. aktieselskaber, anpartsselskaber, andelsselskaber og foreninger.
4 undtagelser til forbuddet	Der gælder fire undtagelser til det generelle forbud mod privates tv-overvågning af områder, som benyttes til almindelig færdsel. Undtagelserne er begrundet i sikkerhedsmæssige og kriminalpræventive hensyn.
1. undtagelse: Tankstationer, fabriksområder, overdækkede butikcentre og lign.	For det første er tv-overvågning af tankstationer, fabriksområder, overdækkede butikcentre og lignende områder, hvor der drives erhvervsvirksomhed, undtaget fra forbuddet. Det gælder dog kun, hvis overvågningen foretages af den, som har rådighed over området.
2. undtagelse: Pengeautomater, veksleautomater og penge-transportbiler	For det andet er tv-overvågning af pengeautomater, veksleautomater og pengetransportbiler undtaget fra forbuddet, hvis overvågningen foretages af den, der har rådighed over automaten eller køretøjet. Overvågningen må dog kun være rettet mod personer, som befinder sig i umiddelbar nærhed af automaten eller køretøjet.
3. undtagelse: Pengeinstitutter, kasinoer og hoteller samt visse butikker og butikcentre	For det tredje kan pengeinstitutter, spillekasinoer, hoteller og restauranter samt butikcentre og butikker, hvor der foregår detailsalg, foretage tv-overvågning af egne indgange og facader. Desuden kan de under visse betingelser tv-overvåge arealer i direkte tilknytning til egne indgange og fa-

**4. undtagelse:
Tv-overvågning uden
optagelse af egne indgange
og facader mv.**

facader. Denne undtagelse er omtalt nærmere i afsnittet om visse erhvervsdrivendes overvågning af egne indgange og tilknyttede arealer (s. 10).

For det fjerde er tv-overvågning, hvor billederne ikke bliver optaget/ lagret, undtaget fra forbuddet, når overvågningen foretages som led i overvågning af egne indgange, facader, indhegninger eller lignende. I modsætning til de tre første undtagelser er det her kun tilladt at tv-overvåge sådan, at billederne vises "live" på en eller flere skærme i et overvågningsrum. Vedvarende eller regelmæssig optagelse/lagring af billeder som led i tv-overvågning af egne indgange mv. er kun tilladt under de særlige betingelser, som er omtalt nærmere i afsnittet om visse erhvervsdrivendes overvågning af egne indgange og tilknyttede arealer (s. 10).

Eksempel 4

En privat virksomhed har to parkeringsarealer for sine ansatte. Under selve bygningen ligger en p-kælder, og på et område på den modsatte side af en befærdet vej over for bygningen er der ligeledes indrettet en p-plads med hegn omkring. For at øge trygheden for de ansatte, som benytter p-kælder og p-plads, ønsker virksomheden at opsætte kameraer, der skal overvåge såvel p-kælderen som pladsen med parkerede biler over jorden

Tv-overvågningen er lovlig, hvis p-kælderen og p-pladsen udelukkende benyttes af virksomhedens ansatte. De ansatte skal orienteres om tv-overvågningen. Endvidere skal ansættelsesretlige regler og principper om arbejdsgiverens overvågning af ansatte overholdes.

Eksempel 5

En privat virksomhed har en gratis p-plads, som benyttes af virksomhedens ansatte og kunder mv. Virksomheden ønsker at tv-overvåge p-pladsen for at forebygge hærværk mod de parkerede biler.

Tv-overvågningen vil være ulovlig, da p-pladsen benyttes til almindelig færdsel og ikke er omfattet af undtagelsen vedrørende tankstationer, fabriksområder og lignende.

Eksempel 6

En privat ejerforening består af to ejendomme, et forhus ud til gaden og et baghus, hvor beboerne går igennem en port. Specielt baghuset

har været plaget af indbrud, og ejerforeningen ønsker nu at opsætte kameraer i bygningens port. Kameraet kan ikke optage ud på vejen eller fortovet, men alene af den gående/cyklende trafik, som foregår gennem porten.

Tv-overvågningen vil være ulovlig, da porten benyttes til almindelig færdsel.

Udvidet adgang til tv-overvågning for særligt udsatte erhvervsdrivende

VISSE ERHVERVSDRIVENDES OVERVÅGNING AF EGNE INDGANGE OG DIREKTE TILKNYTTEDE AREALER

Hovedreglen er som nævnt, at private har forbud mod at tv-overvåge områder, der benyttes til almindelig færdsel. Som en undtagelse til det kan pengeinstitutter, spillekasinoer, hoteller og restaurationer samt butikcentre og butikker, hvor der foregår detailsalg, foretage tv-overvågning af egne indgange og facader. Desuden kan de under visse betingelser tv-overvåge arealer i direkte tilknytning til egne indgange og facader.

Disse erhvervsdrivende kan altså foretage tv-overvågning af egne indgange og facader, herunder tv-overvågning, hvor billederne bliver optaget/lagret.

Herudover kan disse erhvervsdrivende foretage tv-overvågning af arealer, som ligger i direkte tilknytning til egne indgange og facader, og som naturligt kan anvendes som adgangs- eller flugtvej i forhold til egne indgange. Tv-overvågningen skal dog være klart nødvendig af hensyn til kriminalitetsbekæmpelse.

Overvågning af tilknyttede arealer

For at tv-overvågning af tilknyttede arealer er tilladt, skal tre betingelser således være opfyldt:

- Tv-overvågningen skal foretages af et pengeinstitut, et spillekasino, et hotel eller en restauration eller af et butikcenter eller en butik, hvor der foregår detailsalg.
- De tv-overvågede arealer skal ligge i direkte tilknytning til egne indgange og facader og skal naturligt kunne anvendes som adgangs- eller flugtvej i forhold til egne indgange.
- Tv-overvågningen skal være klart nødvendig af hensyn til kriminalitetsbekæmpelse.

Naturlige adgangs- og flugtveje

Når der skal tages stilling til, hvilke tilknyttede arealer der kan tv-overvåges, skal der lægges vægt på, om arealerne er placeret sådan, at de naturligt kan anvendes som adgangs- eller flugtvej i forhold til forretningsstedets indgange. Det kan navnlig være tilfældet, hvis arealerne naturligt kan anvendes:

- Ved rekognoscering og anden forberedelse af kriminalitet rettet mod forretningsstedet (f.eks. ved en bankrøvers forudgående observation af en bank).
- Ved selve udførelsen af en kriminel handling med særlig tilknytning til forretningsstedet (f.eks. ved vold foran indgangen til en restaurant eller ved tyveri af varer, der er udstillet foran en forretning).
- Ved den umiddelbare flugt mv. efter begået kriminalitet (f.eks. ved, at en indbrudstyvs eller røvers flugtbil holder på en parkeringsplads umiddelbart uden for forretningsstedet).

Kun arealer tæt på egne indgange eller facader

Den nærmere afgrænsning af, hvilke tilknyttede arealer der kan tv-overvåges, vil afhænge af de lokale forhold, men det er i alle tilfælde et krav, at arealerne ligger tæt på egne indgange eller facader.

Fortovsarealer og andre tilsvarende gangarealer uden for forretningsstedets indgange (herunder bagindgange) og facader vil normalt være omfattet. Hvis forretningsstedet ligger ud til en gågade, vil gågade-arealer foran forretningsstedet normalt være omfattet.

Hvis forretningsstedet ligger ud til en åben plads (et butikstov eller lignende), kan den del af pladsen, der ligger inden for en kort afstand fra forretningsstedets indgange og facader, være omfattet. Den præcise afgrænsning vil afhænge af de konkrete forhold, men der vil normalt være tale om et område, der højst kan strække sig ca. 10-15 meter fra forretningsstedets indgange og facader.

Hvis forretningsstedet ligger umiddelbart ud til en parkeringsplads, kan et område inden for en kort afstand fra forretningsstedets indgange og facader være omfattet. Det gælder, både hvis der er tale om et særligt indrettet parkeringsområde, og hvis der f.eks. kan ske parkering ved vejkanten foran forretningsstedet.

Fortovsarealer mv., der i forhold til forretningsstedets indgange og facader ligger på den modsatte side af en vej eller gågade, vil normalt ikke være

Tv-overvågning skal være klart nødvendigt for at bekæmpe kriminalitet

omfattet. Fortovsarealer og lignende, der ligger foran naboejendomme, vil alt efter de konkrete forhold kunne være omfattet, men normalt kun i få meters afstand fra forretningsstedets indgange og facader.

Det er en betingelse for at kunne tv-overvåge **tilknyttede arealer**, at det er klart nødvendigt af hensyn til kriminalitetsbekæmpelse.

Det betyder, at den erhvervsdrivende skal vurdere, om det hensyn til kriminalitetsbekæmpelse, der har ført til, at forretningsstedet kan tv-overvåge egne indgange og facader, gør det klart nødvendigt også at foretage tv-overvågning af tilknyttede arealer, altså om en sådan udvidet overvågning er nødvendig for at opnå formålet med tv-overvågningen.

F.eks. vil pengeinstitutter kunne tv-overvåge fortovsarealer mv., fordi det er en almindelig erfaring, at disse arealer ofte anvendes til rekognoscering inden røverier, og at en røver tager sin maskering på og af ude på f.eks. fortovet (og ikke i indgangen til eller indenfor i pengeinstituttets lokaler).

I andre tilfælde afhænger det af en tilsvarende vurdering af behovet.

Hensyn til kriminalitetsbekæmpelse

Tv-overvågning af tilknyttede arealer kan kun foretages af hensyn til kriminalitetsbekæmpelse og ikke f.eks. for at opføre antallet af personer, der dagligt passerer forbi forretningsstedet.

Eksempel 7:

En guldsmedeforretning på byens torv har tidligere været udsat for rambuktyverier. Guldsmeden ønsker derfor at tv-overvåge sin indgang og sin facade samt en del af pladsen en kort afstand fra forretningen for at få billeder af de involverede tyve og biler.

Tv-overvågningen er lovlig, hvis den er klart nødvendig af hensyn til kriminalitetsbekæmpelse. Der skal oplyses om tv-overvågningen ved skiltning eller på anden tydelig måde.

Eksempel 8:

En tandklinik, der er bange for at få stjålet sit værdifulde udstyr, vil sætte kameraer op for at overvåge indgange og facader.

Offentlige myndigheders
tv-overvågning

Tv-overvågningen vil være lovlig, hvis billederne ikke optages/lagres. Tv-overvågningen vil derimod være ulovlig, hvis billederne optages, da tandklinikker ikke hører til de erhvervsdrivende, der kan tv-overvåge indgange og facader mv. med optagelse.

SÆRLIGT FOR OFFENTLIGE MYNDIGHEDER

Tv-overvågningsloven regulerer ikke, hvor og i hvilke tilfælde offentlige myndigheder kan iværksætte tv-overvågning.

Offentlige myndigheders adgang til at iværksætte tv-overvågning er først og fremmest reguleret af persondatalovens regler. De relevante regler i persondataloven er navnlig de grundlæggende principper om god databehandlingskik, saglighed og proportionalitet i § 5 og de enkelte regler for behandling af personoplysninger i §§ 6-8.

Offentlige myndigheder skal ligesom private virksomheder oplyse om overvågningen. Det skal ske ved at opsætte skilte eller på anden tydelig måde, jf. afsnittet om skiltning (s. 14).

Eksempel 9:

En kommune ønsker at tv-overvåge byens torv for at forebygge overfald og afsløre dem, der smider affald. Optagelserne gemmes i 7 dage, før de slettes, og gennemses kun af udvalgte personer fra kommunen, hvis der sker overfald eller smides affald.

Kommunens tv-overvågning vil være en behandling af personoplysninger, der er omfattet af persondataloven. Behandlingen vil have karakter af tv-overvågning af et frit tilgængeligt sted med henblik på generel kriminalitetsbekæmpelse i modsætning til bekæmpelse af kriminalitet rettet mod kommunens ejendom (f.eks. en kommunal bygning). Generel kriminalitetsbekæmpelse er en politimæssig opgave, og derfor kan kommunen ikke foretage en sådan tv-overvågning.

Kommuner og andre offentlige myndigheder kan på Datatilsynets hjemmeside (www.datatilsynet.dk) få yderligere information om tv-overvågning og om, hvad de skal være opmærksomme på i den forbindelse.

REGLER SOM SKAL BESKYTTE PRIVATLIVET

KRAV OM SKILTNING

Steder eller lokaler med almindelig adgang

Offentlige myndigheder og private, der foretager tv-overvågning af steder eller lokaler, hvor der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser, skal oplyse om overvågningen.

Som eksempler på ”steder eller lokaler, hvor der er almindelig adgang,” kan nævnes jernbane- og busstationer, butikker og offentlige kontorer, forlystelsessteder, badeanstalter og befordringsmidler, herunder taxier, S-tog og busser. Endvidere kan nævnes gader, veje og pladser mv., som benyttes til almindelig færdsel (hvor private som hovedregel ikke må tv-overvåge, jf. s. 8).

Med hensyn til arbejdspladser henvises til afsnittet om tv-overvågning af arbejdspladser (s. 15).

Oplysningspligten kan opfyldes ved at opsætte skilte eller på ”anden tydelig måde”.

Undtagelser til kravet om skiltning

Oplysningspligten gælder ikke ved tv-overvågning af pengetransportbiler og heller ikke ved tv-overvågning af egne indgange, facader, indhegninger eller lignende, hvis billederne ikke bliver optaget/lagret.

Oplysningspligten gælder heller ikke ved tv-overvågning, som politiet eller kriminalforsorgen er ansvarlig for, eller ved tv-overvågning, som foretages for at beskytte militære anlæg.

Eksempel 10:

En privat virksomhed driver et overdækket storcenter i X-købing. For at øge trygheden på centrets arealer og bedre at kunne opklare kriminalitet ønsker virksomheden at opsætte kameraer på gangarealerne.

For at opfylde oplysningspligten skal virksomheden sætte skilte op ved alle indgangsdøre til centret, og herudover kan det i større lokaler være nødvendigt at placere et antal skilte forskellige steder i lokalet.

TV-OVERVÅGNING AF ARBEJDSPLADSER	
Hvornår er arbejdsgiveren berettiget til at tv-overvåge?	Tv-overvågningsloven regulerer ikke, om arbejdsgiveren er berettiget til at iværksætte tv-overvågning af arbejdspladsen.
Ansættelsesretlige principper	<p>Ud fra almindelige ansættelsesretlige principper og praksis gælder der visse begrænsninger i arbejdsgiverens adgang til at indføre kontrolforanstaltninger, herunder tv-overvågning af ansatte. De vigtigste begrænsninger er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der skal foreligge et driftsmæssigt formål. • Det må ikke være krænkende for de ansatte. • Der skal søges opnået en aftale med de ansatte. <p>Herudover indebærer straffelovens § 264 a, at der ikke uden den ansattes samtykke må foretages tv-overvågning af enkeltmandskontorer.</p>
Oplysningspligt	<p>Den, der tv-overvåger en arbejdsplads, skal oplyse herom, enten ved skiltning eller på anden tydelig måde. Ved tv-overvågning af arbejdspladser, hvor der ikke er offentlig adgang, kan oplysningspligten f.eks. opfyldes ved skriftlig underretning af de ansatte.</p> <p>Princippet om god databehandlingsskik medfører, at de ansatte bl.a. skal oplyses om formålet med tv-overvågningen og om, i hvilke tilfælde optagelserne vil blive gennemgået og videregivet til politiet. Information skal være forudgående, så f.eks. nyansatte skal have besked i forbindelse med deres ansættelse, eller når de begynder at arbejde i tv-overvågede lokaler. Information kan f.eks. gives i en personalehåndbog eller lignende, som den ansatte får udleveret.</p>
Begrebet ”arbejdsplads”	Begrebet ”arbejdsplads” skal forstås bredt og omfatter alle steder, hvor en fysisk eller juridisk person (selskab mv.) lader arbejde udføre med bistand af andres arbejdskraft. Det omfatter bl.a. produktions- og servicevirksomheder, handelsvirksomheder, liberale erhverv, offentlige myndigheder og organisationer. Karakteren af tjenesteforholdet mellem det pågældende personale og arbejdsgiveren vil imidlertid ikke i sig selv være udslagsgivende. Tv-overvågning af områder, hvor der f.eks. alene færdes rengøringspersonale fra et antaget rengøringsfirma eller eksterne vikarer, er også omfattet af oplysningspligten.

	<p>Private hjem Et privat hjem kan som udgangspunkt ikke anses for en "arbejdsplads" i relation til oplysningspligten. Oplysningspligten gælder således f.eks. ikke ved enkeltstående besøg f.eks. af en medarbejder fra kommunens socialforvaltning, eller hvis der udføres korterevarende og typisk enkeltstående tjenesteydelser mv., f.eks. en håndværker, der skal udføre et arbejde i hjemmet. Oplysningspligten gælder heller ikke ved kortvarige (selv om de er regelmæssige) besøg af f.eks. en måler aflæser.</p>
<p>Ansæt til at udføre arbejde i hjemmet</p>	<p>Hvis en person som led i sit arbejde (ansat af hjemmets ejer eller andre) og mod betaling fast eller mere regelmæssigt udfører arbejde af en vis varighed i et privat hjem, vil det private hjem imidlertid skulle anses som den pågældendes "arbejdsplads". Det betyder, at oplysningspligten gælder. Det kan f.eks. være en hjemmehjælper, en hjemmesygeplejerske eller en (eventuelt fastboende) hushjælp.</p>

Eksempel 11

En butik foretager tv-overvågning med det formål at forebygge tyveri og røveri samt at opnå større sikkerhed for de ansatte, der er orienteret om overvågningen. Ved en konkret lejlighed tv-overvåger en leder i 30-45 minutter en ansattes almindelige adfærd og påtaler på grundlag heraf, at den ansatte sminker sig i butikken.

I en sag, der svarer til det beskrevne eksempel, fandt Arbejdsretten, at overvågningen af den ansattes almindelige adfærd var krænkende og dermed udgjorde en overtrædelse af de faglige organisationers aftale om kontrolforanstaltninger, og pålagde arbejdsgiveren at betale en bød på 50.000 kr. til den ansattes fagforening.

I samme sag fandt Sø- og Handelsretten, at overvågningen af den ansattes adfærd ikke var arbejdsmæssigt eller sikkerhedsmæssigt begrundet og indebar, at der blev indsamlet oplysninger til et andet formål, end den ansatte var bekendt med. Overvågningen var derfor i strid med persondatalovens regler om god databehandlingskik og indsamling af oplysninger til udtrykkeligt angivne og saglige formål. Da den ansatte havde været udsat for en længerevarende overvågning uden saglig begrundelse, som efter sin art i høj grad var krænkende, pålagde retten arbejdsgiveren at betale en godtgørelse for tort på 25.000 kr. til den ansatte.

Sletning senest efter 30 dage	<p>OPBEVARING OG SLETNING AF OPTAGELSER</p> <p>Billedoptagelser fra tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed skal slettes senest 30 dage efter, at de er optaget.</p>
Undtagelse fra kravet om sletning	<p>Kravet om sletning gælder ikke, hvis en optagelse skal bruges i en konkret tvist, f.eks. hvis en arbejdsgiver indleder en bortvisningssag på grundlag af en tv-overvågning.</p> <p>Arbejdsgiveren kan i dette tilfælde opbevare optagelsen af den person, tvisten drejer sig om (men ikke af andre personer). Arbejdsgiveren skal underrette den pågældende om opbevaringen inden for 30-dages fristen.</p>
Udlevering af optagelse	<p>Den person, tvisten drejer sig om, har krav på efter anmodning at få udleveret en kopi af optagelsen.</p>

Datasikkerhed	<p>DATASIKKERHED VED TV-OVERVÅGNING</p> <p>Persondataloven stiller krav om, at personoplysninger skal behandles sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Det betyder bl.a., at der skal træffes de fornødne tekniske og fysiske foranstaltninger imod, at billedoptagelser fra et overvågningskamera kommer til uvedkommendes kendskab eller misbruges.</p>
---------------	--

Som eksempler på tiltag kan nævnes fysisk sikring af datamedier, adgangskontrol og brug af password, uddannelse og instruktion.

Videregivelse af tv-overvågningsbilleder	<p>BEGRÆNSET ADGANG TIL VIDEREGIVELSE AF OPTAGELSER</p> <p>Billedoptagelser fra tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed må kun videregives, hvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • personen på optagelsen har givet sit udtrykkelige samtykke, • videregivelsen følger af lov eller • videregivelsen sker til politiet i kriminalitetsopklarende øjemed.
--	--

Eksempel 12

Et malerfirma lægger overvågningsbilleder af en tyv på sin hjemmeside for at få offentlighedens hjælp til at identificere gerningsmanden. Nogle af billederne vedrører et tyveri, der er sket for over en måned siden.

Firmaet overtræder reglen om sletning inden 30 dage, og videregivelsen af optagelserne (offentliggørelsen på internettet) er også ulovlig.

LYDOPTAGELSE

HVAD GÆLDER FOR LYDOPTAGELSE?

Tv-overvågningsloven angår kun kameraovervågning og optagelse/lagring af billeder i forbindelse med kameraovervågning. Tv-overvågningsloven regulerer ikke, om der må ske aflytning eller lydoptagelse i forbindelse med tv-overvågning.

Straffelovens bestemmelser

Straffelovens § 263 forbyder bl.a. hemmelig aflytning eller optagelse af samtaler mellem andre. Forbuddet gælder overalt og altså også f.eks. på områder, som benyttes til almindelig færdsel (vej, sti, plads mv.), i butikker og befordringsmidler mv., på kontorer og arbejdspladser og i private hjem.

Straffelovens § 263 indebærer, at det normalt vil være forbudt i tilknytning til en tv-overvågning også at aflytte eller optage lyd, medmindre aflytningen eller optagelsen sker med samtykke fra mindst en af deltagerne i den samtale, der aflyttes eller optages.

Betydning af god databehandlingskik

Hvis det er i strid med straffeloven at optage lyd, er det heller ikke lovligt efter persondataloven. Dette følger blandt andet af bestemmelsen i persondataloven om god databehandlingskik.

Hvis der undtagelsesvis lovligt er optaget lyd i forbindelse med en tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed, gælder reglerne om opbevaring og videregivelse af optagelser også for lyden (s. 17).

STRAF

Privates tv-overvågning i strid med tv-overvågningsloven kan straffes med bøde. Det gælder også overtrædelse af oplysningspligten (skiltningsskravet) ved tv-overvågning af steder eller lokaler, hvor der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser.

Overtrædelse af en række af persondatalovens regler kan straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Det gælder bl.a. reglerne om saglighed og proportionalitet og om opbevaring og videregivelse af optagelser fra tv-overvågning.

Overtrædelse af straffelovens § 264 a (uberettiget tv-overvågning af ikke frit tilgængelige steder) straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Overtrædelse af straffelovens § 263 (uberettiget lydoptagelse af andres samtaler) straffes som udgangspunkt også med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Hvis man har mistanke om, at der er begået en overtrædelse af tv-overvågningsloven eller persondataloven eller af straffelovens § 264 a eller § 263, kan forholdet anmeldes til politiet. Herudover fører Datatilsynet generelt tilsyn med overholdelsen af reglerne i persondataloven.

Pjecen er udgivet af

Justitsministeriet · Slotsholmsgade 10 · 1216 København K.

Datatilsynet · Borgergade 28, 5. sal · 1300 København K.

Layout: Perceptor